

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
		Tárgy	024.61
Szerző:		Hely	(439 B)
Cím:	Magyarok és a Risorgimento	Idő	1962
Forrás:	Fejérmegyei Hírlap	Személy	
	1962. jan. 3.	Helyszám	37. sz. fiók
	(Hely)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
	(Idő)		

A „Magyarok és a Risorgimento” című kötet a Magyar Risorgimento Emlékbizottság, a Hazafias Népfront és a Szabó Ervin Könyvtár közös kiadványa.

Az 1959–1961. években ünnepeztük a Risorgimento, azaz az olasz egységért és függetlenségért folytatott küzdelem 100 éves évfordulóját. Az olasz szabadságküzdelemben Garibaldi oldalán számos magyar vett részt. A kötet első tanulmányában Ács Tivadar megkísérelte összeállítani mindazoknak az életrajzát, akik 1849-ben a piemonti Magyar Légio, vagy az 1859-es olaszországi Magyar Légio, az 1860-as Garibaldi-féle Légio és az utána 1867-ig fennállott, a reakciós bandamozgalmak ellen harcoló olaszországi magyar segélyszereg tagjai voltak. Mindezen katonai alakulatok tagjai között magyarok, de más nemzetiségűek is voltak.

A nagyhírű hősök: Türr István, Tüköry Lajos mellett 1800 kisember, ismeretlen harcos életrajzát állította össze a szerző. A harcosok nagyrésze a Kossuth-emigráció tagjai közül kerültek ki, de számos lelkes fiatal hagyta el az országot 1859–1860-ban, hogy a közös zsarnok, elnyomó Ausztria ellen harcolhasson Garibaldi seregében.

Az elmúlt évtizedek reakciós tartalmú családtörténeti kutatásaival ellentétben, ez az életrajz-gyűjtemény nagyapánk generációjának leghaladóbb forradalmi szabadságharcos tagjainak állít emléket. Külön érdekessége, hogy a Risorgimento sikeres harcai után számosan az ott harcoló magyarok közül Észak-Amerikába hajóztak és tovább harcoltak a rabszolga felszabadító háborúban.

A kötet második részét „A Risorgimento magyar bibliográfiáját”-t Gátiné Pásztor Mária állította össze. A bibliográfia tartalmazza az 1848–1867-es időszakra vonatkozó magyarnyelvű könyv- és folyóirat anyagot, továbbá mindazon idegennyelvű kiadványokat, amelyek a Risorgimento mozgalom magyar vonatkozásaival foglalkoznak. Garibaldi hallatlan népszerűségét tükrözik az egykorú magyar folyóiratcikkek. Az erős határokkal, cenzúrával és szigorú útlevél-tilalommal körülvett Magyarországon Garibaldinak szinte minden lépéséről tudtak, számontartották a környezetében harcoló magyar katonákat. Népdalok születtek és legendák szálltak ezekben az években Garibaldiról.

A Magyarok és a Risorgimento kiadványban közölt dokumentumok nemcsak az olasz

nemzet legfontosabb korszakához adnak kiegészítő képet, de a magyar nemzet életének jelentős szakaszára is rávilágítanak.

A kiadvány érdekessége, hogy felsorolják, kik vettek részt Fejér megyéből a Risorgimento harcaiban: Enfy István (Velence), Béli Lajos (Székesfehérvár), Bujár János (Alcsut), Csátary László (Székesfehérvár), Dominig Mátyás (Székesfehérvár), Fantusz Géza (Székesfehérvár), Hanecker Ferenc (Székesfehérvár), Haucker Ferenc (Székesfehérvár), Kiss Pál (Battyán), Knezoviczky István (Székesfehérvár), Köves Ferenc (Székesfehérvár), Németh István (Székesfehérvár), Pongár József (Székesfehérvár), Salamon Ádám alapi (Fejér megye), Schavel István (Székesfehérvár), Sebes Bernát (Dunapentele), Tomma József (Velence), Végh János (Székesfehérvár), Zuber Gyula (Székesfehérvár).

Gátiné Pásztor Mária a
37. sz. fiók részlete